

בס"ד

לעומקו של מקרא

דברי עומק בפרשת השבוע

ערש"ק

פ'ר' פינחס

ה'תש"פ

בתוספת

גדר הנשתווין לאוה"ח הק'

בכל ענייני הקונטרס ניתן לפנות

לטל': 052-7675895

גור-אריה צור

מודיעין עילית

ניתן להצטרף לתפוצת מייל:

leshem895@gmail.com

לעומקו של מקרא פר' פינחס

ועשרה היא היו"ד הקטנה. שכן י'
בגימטריה עשרה.

לאומר שנים-עשר נסים קרו לו,
והיא דעת יונתן בן עוזיאל בתרגום יונתן
בסוף פרשת בלק וזה **לשונו**: תְּרִיֶסְרִי
נִיֶסִין אֲתַעְבִּידוּ לְפִינְחָס בְּזֶמֶן דְּעַל בְּתַר
גְּבַרָא בְרִי שְׂרָאֵל לְוַת מְדִינִיתָא
[ומפורטים שם], תהיה היו"ד הקטנה
כנגד עשרה מהם, **ועוד שנים** מהם
כנגד שתי אותיות המילוי של ה-י',
שהם ו"ד. יחד י"ב נסים המורים על
יו"ד. היא ה-י' הקטנה.

***

ועל דרך הסוד, מובא בשער
הכוונות, דרושי העמידה דרוש ב': וזה
לשונו: והנה בזמן קטנותו היה גופו
[של הַעֲוֹבָר במעי אמו] קצר וקטן
כדמיון ו' זעירא בלתי ראש וכאשר
הגדיל נגדל גופו יותר ונעשה כדמיון
צורת ו' גדולה **עם ראש**. והנה ראש
הו' היא בחינת יוד קטנה כי צורת אות
ו' היא יוד קטנה על ו'.

ועל דרך הצח, האות ו' תרמוז לרמח
שלקח בידו לדקור את שניהם, ויהיה
ראש הו' כיו"ד קטנה, הם **עשרה**
נסים שקרו לו ברמח זה.

***

פִּינְחָס בֶּן-אֶלְעָזָר בֶּן-אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן.
(כה, יא)

פִּינְחָס.

לפי המסורה נכתב פִּינְחָס ב-י' קטנה.

ויש ליתן טעם בדבר, מדוע נכתב
פִּינְחָס ב-י' קטנה.

ועל דרך הרמז יש לומר כי תרמוז
ה-י' הקטנה ל**נסים** שקרו לו לפנחס
כאשר הרג לזמרי ולמדינית.

ורבו הדיעות במספר הנסים שקרו
לו. יש אומרים **ששה** נסים. יש
אומרים **עשרה** נסים ויש אומרים
שנים עשר נסים.

לאומר ששה נסים קרו לו, והיא דעת
ר' יוחנן בסנהדרין פב: **וזה לשונו**: א"ר
יוחנן **ששה נסים נעשו לו לפנחס**,
[ומפורטים שם], יהיו **הששה עם ארבע**
אותיות פנח"ס יחד מנין **עשרה**. והיא
היו"ד הקטנה.

לאומר עשרה נסים קרו לו, היא דעת
ר' אברהם אבן עזרא בסוף פרשת בלק
וזה לשונו: יש דרך דרש שנעשו י'
נסים לפינחס רק הכתוב לא הזכירם.

לעומקו של מקרא פר' פינחס

יוסף, ודאי לא יבזוהו שהרי זה כמבזים את עצמם.

***

ועל דרך הרמז והסוד, שני מלאכי רחמים נשלחו עם פנחס, להשלים את מספר הנסים לשנים עשר, וכתרגום יונתן בן עוזיאל, כנ"ל. ושניהם משמות ע"ב היוצאים מג' פסוקים של ויסע ויבא ויט שבפרשת בשלח. (ע' לעומקו של מקרא שם).

האחד הוא השם הק' נלך המופיע בפרשתנו במילה **לכן. לכן אָמַר הַנְּבִי נִתְּן לִי אֶת-בְּרִיתִי שְׁלוֹם.**

והוא כנגד **נתינה עד בלי די**. שכן כוונתו בק"ש בפרשה שניה כנגד המילה **וְנִתַּתִּי** (מטר ארצכם בעתו). וכאן הוא כנגד הַנְּבִי נִתְּן לִי אֶת-בְּרִיתִי שְׁלוֹם.

והשני הוא השם הק' **נקם, כאומרם בְּקִנְיָאֵן אֶת-קְנָאֵתִי** וכפירוש רש"י (כה, ב') **בנקמו את נקמתו.**

והוא כנגד **עשיית נקם בגויים** מתוך **רחמים על ישראל**, וכן כוונתו בק"ש פרשה שניה כנגד שם י'הו'ה' שהוא

ועל דרך הדרש, יש לומר, על שביזוהו השבטים כמובא בגמרא שם סנהדרין פב: לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן. וְהִינֵן בָּהּ, והלא לא כל השבטים ביזוהו, שהרי מנשה ואפרים בודאי לא יבזו את פנחס, שהרי אמו של פנחס היתה מזרע יוסף אביהם.

יוצא איפוא שרק עשרה שבטים ביזוהו, ולכן יחסו הכתוב אחר אהרן. ויש לומר עוד שלכן ניתנה לו אות י' משמו של הקב"ה, שעשה לו את כל הנסים הללו, ולכן נכתב י' קטנה.

***

או פלך לדרך זו, ועל דרך המוסר, פינחס שהקטין את עצמו כנגד ביזוי י' השבטים, ועל עצמו לא חס, ניתנה לו היו"ד הקטנה כאות שהקטין עצמו לפניהם. וככל שאדם יקטין עצמו כיו"ד הקטנה, כן יגדלו ניסיו.

***

הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו [יתרו] עגלים לעבודת אלילים, והרג נשיא שבט. וכן שביזוהו על שבא מיוסף שפטפט ביצרו. יוצא איפוא שהמבזים הם **עשרה בלבד**, כי מנשה ואפרים שבאו מיוסף וכן בנימין אחי

לעומקו של מקרא פר' פינחס

פנחס, דף רל"ו) **שפינחס** הוא בסוד **יצחק**. וזה לשונו: **תָּא קָוִי, פְּנָחָס קְאִים קָמִי דִּינָא תְּקִיפָא דִּי יִצְחָק, וְסָתִים פְּרָצָה, בְּגִין פְּךָ אֲשָׁלִים לְגַבֵּי פְּנָחָס רְזָא דִּי יִצְחָק. דְּכַתִּיב, (תהלים קו) וַיַּעֲמֹד פְּנָחָס וַיִּפְּלֵל. בְּגִין לְאַגְנָא עֲלֵיהּוּ דִּישְׂרָאֵל.**

ותהיה המילה **ויפֿלל** בפירוש של **פלילים**. שעשה **דין** ברשעים.

ולפי זה, ה' קטנה היא כנגד ה' **שביצחק**, על שם שהיתה גבורתו של **פינחס יונקת** מגבורת **יצחק**. ומכיון שיצחק הוא כנגד **ספירת הגבורה**, ניתנה ל**פינחס** הכהונה שהיא כנגד **ספירת החסד**, ככתוב תומיד ואוריד **לאיש חסידה**, למתק את הגבורות בחסדים.

***

ועוד יש לומר בְּרָזָא דיצחק כנ"ל בזוה"ק, שהוא **רזא דתפילה דגבורות**, שנאמר בו ויצא יצחק לשוח בשדה, כן נאמר ב**פינחס** וַיַּעֲמֹד פְּנָחָס וַיִּפְּלֵל והוא מלשון **פלילין** ודינים דתקיפין.

ובאותה העת של דקירת שניהם, **לא היתה שהות לפנחס להתפלל**, אלא **לעשות מעשה**. ולכן ה-י' **קטנה**,

שם **רחמים**, בפסוק "אני י'ה'ו'ה' (אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים)" וגו'.

ושניהם, **נלך ונקם** ישלימו את ה-י' **הקטנה** למספר י"ב נסים שנעשו לפנחס.

***

ויש לשאול, מאחר ונסים גדולים היו שם, היה צריך לכאורה לכתוב במסורה י' גדולה. ומדוע תהיה י' **קטנה**. **ויש לומר** על שם שאין הקב"ה שֵׁשׁ במפלתן של רשעים. וכפי שהיה במפלתן של המצרים בים שלכן לא נתן למלאכי השרת לומר שירה.

***

ועל פי הסוד, ה' הקטנה היא כנגד **עשר ספירות** שבהן נעשו הנסים ל**פינחס**, ועל שם שכביכול **צמצם הקב"ה** עצמו בגילוי העשר ספירות, נכתבת ה' בקטן.

***

ועוד יש לומר על פי הסוד, כמבואר בזוהר **הק'** (פרשת

לעומקו של מקרא פר' פינחס

ומה שבמלחמת מדין (בפרשת מטות), חס פנחס על הבריות, והביאן חיים, שם היתה תגבורת הַפָּן על הַפָּן. ולכן קצף עליהם משה, כדי להחזיר תגבורת הַפָּן על הַפָּן.

וליכא מילתא דלא רמיזי באורייתא, שכן ונרמזו הדברים באומרו ויקצף משה על פקודי הַתָּזִיל (לא,יד). ויקצף הוא סדר הא-ב פצק למפרע: ק-צ-ף, שהחזיר על ידי הקצף שקצף עליהם את תגבורת הַפָּן. פָּן חס. פָּן יהיה חס על עוברי עבירה. לכן נקרא פינחס. שבעזרת הי' משמו של הקב"ה יתגבר הַפָּן על הַפָּן.

***

הַנְּנִי נִתֵּן לְךָ אֶת-בְּרִיתִי שְׁלֹמֹם. (כה), יב')
שְׁלֹמֹם במסורה נכתב בואו קטיעא. ומביא בעל הטורים בלשון ראשון: שלים כתיב, והוא וי"ו קטיעא כשהוא שלם. ד"א מתנה שלמה אני נותן לו, י' מתנות במקדש י' במדינה (כי יו"ד במילוי גימטרי' כ').

שהיה בה רק מעשה ללא תפילה. ואע"פ כן עלה מעשהו אל היו"ד העליונה שבכסא הכבוד, כתפילה העולה למעלה אל יו"ד דאצילות בכתר עליון.

***

ועל דרך הצח יאמר אל תקרי פינחס אלא פָּן חס. שלכך ניתנה לו היו"ד הקטנה ליתן לו סיעתא דשמיא פָּן יהיה חס על עוברי עבירה.
ועוד על דרך הצח, שבסוד ה"פ", היא הַפִּי"ת. שהלָבֵן שבתוך הפ נראה כבי"ת. כזה: פ. ובסוד הדברים יקרא פנחס בָּן חס. אשר בהנקמו מן העוברי עבירה ולא חס עליהם, במעשה זה הוא בָּן-חַס. הוא בן החס על כבוד אביו שבשמים. ופנחס הוא אליהו ואליהו בגימטרי' בן. ולכן לו ולאליהו ראוי לקנאות לשם השם, להינקם מאויביו. ונוספה לו האות הקטנה י' על שם שהבין הַפָּן בהלכה זו, שהבועל ארמית קנאים פוגעים בו. והוא הנקרא בין - חס. שהבין על מי יחוס ועל מי לא יחוס.

***

לעומקו של מקרא פר' פינחס

והלא בחד סגי, יש לומר כי ירמוז על ה' ימים בשבוע **שודאי יבוא אליהו** לבשר על גאולת בניו. **כי בשבת שבו הדין של תחומים מעל עשרה טפחים הוא ספק, לכן ספק אם יבוא, ובערב שבת בודאי לא יבוא שלא להטריח את ישראל.**

או פלג לדרך זו, שהו' קטיעא יורה על כך שביום ו' ודאי לא יבוא, כדי לא להטריח את בניו בערב שבת.

***

ועל דרך הדרש, כמובא לעיל, שאין הקב"ה ש"ש במפלת הרשעים ולכן נקטעה הו' של השלום.

***

על דרך הסוד, אמו של פנחס באה מיוסף, ויוסף הוא ספירת היסוד. וספירת היסוד סימנה ו'. ומאחר וניתנה ה-ו' לאלהו ומאליהו ליעקב כנ"ל, ה-ו' תשרת גם את יעקב שהוא ספירת התפארת. ומאחר ודיוקנו של יעקב חקוק בכסא הכבוד, תגיע הו' עד כסא הכבוד.

נמצא, איפוא, שהו' תעלה מן היסוד דרך התפארת עד הכתר העליון.

ועוד מובא בבעל הטורים ו' קטיעא כי פנחס הוא אליהו וכן אליהו כתיב חסר וי"ו ויעקוב מלא ו' שנטל ו' מאליהו למשכון עד שיבא עם המשיח ויגאל את בניו וזהו יגל יעקב ישמח ישראל ישמח אותיות משיח שישמח לימות המשיח ויתזור הוי"ו ויהא אליהו שלם.

ובדיוק בדבריו נראה כוונתו כי וא"ו קטיעא תורה על שלימות, ואשר על כן תורה על כך שנתן מתנה שלימה לפינחס.

ויש לעיין, הרי קטיעא לכאורה תורה על היפך השלימות. ומדוע יוציא הכתוב שלימות על ידי קטיעא.

ויש לומר על דרך הפשט, כבעל הטורים שעל ידי הקטיעא נקרא שָׁלִים. ואם לא היה קטיעא, לא היינו יודעים לדרוש שלימות, אלא היה נשאר פְּרִיְתֵי שְׁלֹום כפשוטו.

ועל דרך הרמז יאמר, שהו' קטיעא בא לרמוז על חמש פעמים שניתנה הו' של אליהו ליעקב. כאומרו עד ו' פעמים ולא עד בכלל. והיינו ה' פעמים. ומדוע ינתן הו' ה' פעמים,

לעומקו של מקרא פר' פינחס

ועוד, יבואר על ידי הנ"ל מדוע הו' ניתנה **חמש** פעמים ליעקב. כי מן המלכות עד התפארת הם **חמש** ספירות. ומן התפארת עד הכתר הן **חמש** ספירות. ומכיון **שיעקב** הוא גם **בתפארת** וגם **בכתר העליון**, שכן שם חקוקה דמותו, הן אותן **החמש פעמים** שניתנה לו על ידי אליהו, שנאמר עליו **פינחס הוא אליהו**.

היוצא מכל הנ"ל שאותה ו' קטיעא שאצל פינחס, היא ו' **שלימתא** שאצל יעקב אבינו.

ולעומקו של מקרא יש לומר שהיא היא סולם יעקב המוצב ארצה וראשו מגיע השמימה.

ואשר על כן, נאמר **הַנְּגִי נִתְּן לְךָ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם**, כי **שְׁלוֹם** הוא וא"ו **היסוד**. וכן בסיום תפילת העמידה, בברכת "המברך את עמו ישראל בשלום", שם ה' מנוקד ב"שורוק" כזה: יו'הו'הו'הו', שהוא וא"ו היסוד.

והוא תיקון לוא"ו קטיעא, כי וא"ו זה עולה עד רום **החולם הנכסף** שבקוצו של יו"ד בראש הספירות, מקום הרחמים של אהיה אשר אהיה, הוא מקום האצילות.

וכן מובא בספר **שערי אורה** של ר' יוסף ג'יקיטליא, ושעל ספרו העיד האר"י הק' שהוא השער לכל עניני הסוד.

ובספרו הוא מצייר את השתלשלות הספירות על פי שם **י'הו'ה'** כזה:

מעתה יובן מדוע הו' אצל פינחס היא גם **שלימא** וגם **קטיעא**.

קטיעא, כי היא ו' של **היסוד** אשר עדיין איננה מגעת עד **התפארת**, עד שאלהו יתְּנֶה ליעקב.

שלימא, כי היא עתידה להינתן ליעקב להיות ו' התפארת, עד הכתר העליון.

***

לעומקו של מקרא פר' פינחס

באים לטלטלה ממקום למקום, היינו לכל אורך הגלויות, יבוא בעל הקורה לתתה בבנין, הוא בנין הגאולה והבית השלישי, יכנס ויאחז בעובי הקורה של ה-ו' שניתנה לו על ידי אליהו, הוא המשכון שיבוא לגאול את בניו. כי הוא הבריח התיכון של המשכון שנתמשכן פעמים בעוונות, ועתה העת להשרות בו השכינה בבנין ביהמ"ק בב"א.

***

עוד יובן על פי הנ"ל מדוע פנחס הנועד לקנא לשם השם, אין ראוי ליתן לו את ו' של ימיתא היא ו' הרחמים, כי לא יוכל לקנאות קנאת השם. לכן אצל פנחס יש ו' קטיעא. כדי שיוכל לנקום נקמת ה' בראויים להינקם, שהפגם שלהם הוא פגם היסוד.

ואשר על כן נפרע מפוגמי ברית היסוד על ידי רמח, גימטרי' אברהם, הנפרע ממי שמפר בריתו, הוא הרמח, הוא ו' היסוד.

***

ועוד על דרך הצח, ו' היא ו' החיבור. לכן אצל פנחס ה-ו' קטיעא, שאין חיבור לרשעים, וכן אין

ועל פי זה יבואר לעומקו של מקרא מאמר חז"ל בברכות סד עמ' א': ואמר רבי אבין הלוי מאי דכתיב {תהילים כ-ב} {יענך ה' ביום צרה ישגבך שם אלהי יעקב, ושואלת הגמרא אלהי יעקב ולא אלהי אברהם ויצחק? מכאן לבעל הקורה שיכנס [שיאחז] בעובייה של קורה.

ופירש רש"י במקום: שיאחז בעובי הקורה. אם בא לטלטלה ממקום למקום לתתה בבנין, כלומר יעקב שכל הבנים שלו וטרח בגידולם יבקש עליהם רחמים.

וְהַיְיָנוּן בָּהּ, מדוע יקראו ליעקב בעל הקורה.

ולעומקו של מקרא יש לומר שהם הם הדברים. שה-ו' שקבל יעקב מאליהו כמשכון שיבוא לגאול את בניו, אותה הו' שמתארכת ועולה מן היסוד עד המרכבה, היא היא הקורה, הבריח התיכון של כל הספירות, ולכן נקרא יעקב בעל הקורה.

***

ועל דרך הצח, זה שפירש רש"י קורת הבנין. הוא בנין עם ישראל, אם

לעומקו של מקרא פר' פינחס

ולעומקו של מקרא יש לומר כמאן דאמר בהגדה של פסח חיב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים. וחובה זו על דור ראשון כעל דור אחרון. לכן אמר הכתוב היצאים מארץ מצרים.

***

ולעומקו של מקרא, יש לומר, כמובא ברש"י (במדבר א, א'), מתוך חיבתן לפניו מונה אותם כל שעה. ובא הכתוב לומר שחיבתן בסוף מ' שנה היתה באותה דרגה ועוצמה כחיבתן בתחילת מ' שנה. לכן כתוב היצאים מארץ מצרים.

***

הוא-דתן ואביהם וגו' אשר הציו וגו' בהצאתם על-ה'. (כו, י').

האזה"ח הק' דייק מכאן שדתן ואבירם היו עיקר המחלוקת, באשר הם הציתו את האש.

ולפי זה ניתן להאמר כי מה שפירש רש"י אוי לרשע [קרח] ואוי לשכנו [דתן ואבירם], הוא לאו דוקא, ויכול להתפרש גם בהיפוך. אוי לרשע [דתן

המשך לחרון אף והמגפה. ואילו אצל יעקב תיקרא ו' החיבור, כי גאולה אחת מצטרפת לשניה עד הגאולה השלימה.

ועוד, שתורה הו' על צפיה מתמשכת שיבוא אליהו לגאול את בניו. וכאומרו: ויגאל ויגאל ויגאל וכו' עד שתחזינה עינינו עת היינו כחולמים.

***

תחת אשר קנא לאלקיו. (כה, יג')
אשר קנא לי, הוה ליה למימר. אלא כאומרו, על כן בחרתי בו לכהן, תחת אשר בחר בי לאלקיו.

***

מבן עשרים שנה ומעלה כאשר צוה ה' את משה ובני ישראל היצאים מארץ מצרים (כו, ד').

היצאים מארץ מצרים. שואל אוה"ח הק' והרי היה זה בסוף ארבעים שנה, ואין אלו אותם היוצאים ממצרים. ותירץ שעלה מניינם למנין היוצאים וגו' ולא למטה מהם.

לעומקו של מקרא פר' פינחס

וּתְבַלַּע אֶתְּמָם וְאֶת-קִרְחָה וגו' וַיִּהְיֶה לָגֵס: וּבְנֵי-קִרְחָה לֹא-מָתוּ. שהמלים וַיִּהְיֶה לָגֵס משרתות למעלה ולמטה, את הפסוק הקודם ואת שלאחריו. לומר לך, כשם שהנבלעים והנשרפים היו לָגֵס, כך בני קרח היו לָגֵס.

וטעם הטיפחא במילה וַיִּהְיֶה תוכיח. שהיא כעין הפסקה קלה, ואינה בהכרח נדרשת עם שלאחריו. ובזה נותנת פתח לחבר את המילה לָגֵס עם שלאחריו. כאומר: לָגֵס וּבְנֵי-קִרְחָה לֹא-מָתוּ.

ולעומקו של מקרא יאמר שלכן נאמר בהם ובני קרח לא מתו. שרשעים בחייהם קרויים מתיים, כי גדול עוונם מנשוא. אך בני קרח לא נחשבו מתיים בחייהם, כי רק חטאו אך לא החטיאו את הרבים. ולכן נתקבלה תשובתם.

ועוד יש לומר בזה, שלכן אמר הכתוב וַיִּהְיֶה לָגֵס המתנוסס לאות ולמופת. שפנח התשובה הוא כח נסי. שקבלם הקב"ה בתשובה, ומתחתיות פי שחת קבלם לשורר בפיהם על הדוכן ולקדש שם שמים ברבים.

***

ואבירם] ואוי לשכנו [קרח], שכן דתן ואבירם הם אֲשֶׁר הִצִּי [את קרח] על-מִשָּׁה וְעַל-אַהֲרֹן.
***

ובְנֵי קִרְחָה לֹא מָתוּ. (כו, יא').

ויש לעיין מדוע יספר הכתוב על בני קרח בעוד הכתוב מדבר על שבט ראובן. וי"ל על פי מה שהזכיר הכתוב לגבי דתן ואבירם "אשר הִצִּי על משה ועל אהרון בעדת קרח, בְּהִצָּתָם על ה'. הִצִּי בְּהִצָּתָם. ואוה"ח הק' דייק מכאן שחטאו והחטיאו. וחוטא ומחטיא הם מהדברים המעכבים את התשובה. (רמב"ם הלכות תשובה פ"ד). ובני קרח לא מתו כי לא החטיאו. לכן זכו לחזור בתשובה.

ואשר על כן הזכיר את בני קרח בבני ראובן, לומר שזה לעומת זה עשה אלקים. שאותם לא קבל בתשובה ואת בני קרח קבל.

***

ועל דרך הצח, יתקשר פסוק זה עם שלפניו. וּתְפַתַּח הָאָרֶץ אֶת-פִּיהָ

לעומקו של מקרא פר' פינחס

כי יתחייב כל המוציא מפיו הזכרת השם לכיין לאותיות המוזכרות בפיו והנעלמות במחשבה, המוזכרות שם אדנ"י, והנעלמות שם הוי"ה, גם יכוין לשילוב האותיות שהוא סוד ה' בהיכל קדשו (תהלים יא).

ומעתה בהשתלב ב' שמות יעמדו יחד ב' אותיות ה' י' ה"א קודם ליו"ד, והם האותיות הנרשמות במשפחות בית ישראל החנוכי הפלואי שקודמת ה"א ליו"ד שהם אותיות חותם ה' בהיכל קדשו ויבנה משניהם שם י"ה הרמוז במאמר שבטי יה. עכ"ל.

ולביאור דברי קודשו, י"ל, שהיה צריך לכאורה להיות יו"ד בהתחלה וה"א בסוף לפי סדר כתיבת השם, (כגון יחנוכה, יפלואה),

ומתריך על דרך כתיבת שם השם י'ה'ו"ה בשילוב עם א'ד'נ"י בסוד ה' בהיכל קדשו. השם א'ד'נ"י הוא הנקרא היכל קדשו, והשם י'ה'ו"ה נמצא בו ומשתלב בו, וכך הוא בשילוב הויה הוא ואדנות:

י א ה ד ו נ ה י

חנוך משפחת הקנכי לפלוא משפחת הפלאי (כו,ה)

מפרש רש"י, לפי שהיו האומות מבזין אותם, ואומרים, מה אלו מתייחסין על שבטיהם, סבורין הן שלא שלטו המצריים באמותיהם, וגו', לפיכך הטיל הקב"ה שמו עליהם, ה"א מצד זה ויו"ד מצד זה שנאמר **הקנכי הפלאי**.

וברש"י שם: אבל בימנה לא הוצרך לומר משפחת הימני, [אלא משפחת הימנה] לפי ששם השם קבוע בו, **ימנה** יו"ד בראש וה"א בסוף. לכן כתוב **בני אשר למשפחתם לימנה משפחת הימנה**.

ושואל האוה"ח הק': [לגבי שאר משפחות השבטים וכגון הקנכי הפלאי]. **וראיתי** לתת טעם למה נקבע בהם השם **שלא כסדרו** ה"א בתחלה ויו"ד בסוף.

ובהקדים דבריהם ז"ל (תיקונים י') כי כללות נשמות ישראל הם מכסא כבודו יתברך אשר יקרא **היכל קדשו** ויתכנה בשם אדנ"י, וכפי מה שקדם לנו מאנשי אמת (טוש"ע או"ח סי' ה')

לעומקו של מקרא פר' פינחס

וירמזון אֵילִין מִיֵּלֵא למה שאמרו חז"ל, **שהקב"ה מצוי בביה"כ**. שכל מה שנבנה ביהכ"נ הוא כדי להגיד קדיש, לקדש שם שמים ברבים. שאז הקב"ה מנענע בראשו ואומר מה לו לאב שהגלה את בניו. [ברכות ג.] וכו'. ואילו בכוונת הברכה שכתב האוה"ח הק' י"ל שהקב"ה מצוי עוד לפני המנין, כאומרם ז"ל: אמר רבין בר רב אדא אמר רבי יצחק: מנין שהקדוש ברוך הוא מצוי בבית הכנסת? שנאמר [תהילים פב א]: אלהים נצב בעדת אל.

***

ועוד יש לומר הסבר נוסף בענין:

על פי מה שדרשו על הפסוק **פִּי בְּיָהּ ה' צוֹר עוֹלָמִים** (ישעיהו כו, ד), שהקב"ה צר את העולמים בְּיָהּ, ב'י ובה', את העולם הזה יצר באות ה', ואת העולם הבא באות י'. (מנחות כט). ואין לך יחוס גדול מזה שכל משפחה ומשפחה יעיד עליה הקב"ה **ויעידו עליה העולמות**, עולם הזה ועולם הבא. **ואשר על כן** העיד הכתוב עליהם תחילה **את העולם הזה באות ה"א** ולבסוף **את העולם הבא באות יו"ד**,

יוצא איפוא שבשתי האותיות האחרונות של השם המשולב, האות ה"א באה לפני האות יו"ד, כזה:

י א ה ד ו נ ה י

וזו העדות על השבטים, ה' לפני ו-י' אחריו:
הַחֲנֻכִּי הַפְּלִאִי.

ומעתה, תחזור השאלה לגבי מִשְׁפַּחַת הַיְמִנִיהַ. מדוע יגרע חלקם לא להיקרא אחר שם ה' **בשילוב אדנות** כהארט אור החיים הק'.

ולעומקו של מקרא יש לומר שבעוד שבשאר השבטים אמר אוה"ח הק' שהתוספת בהם כנגד **יאהדוניה**, התוספת בימנה היא כנגד השם הק' שיש לכוונו בעניית **אמן על הקדיש**, כמובא בתיקונים, והוא **אידהנויה**. והוא גם כנגד ה' בהיכל קדשו, אלא שהיכל קדשו מקדים.

וכביכול ההיכל מקדים את הבאים לתוכו להתפלל. ולכן בשם יאהדוניה הו"ה קודם לאדנות שהוא היכל קדשו. **ואילו באידהנויה**, היכל קדשו מקדים להבאים כזה:

אידהנויה

לעומקו של מקרא פר' פינחס

ואשר על כן יעידו מִשְׁפַּחַת הַיְמִנָה על הקב"ה באומרם **מִי מָנָה** ויעיד כנגדם הקב"ה עליהם, על מִשְׁפַּחַת הַיְמִנָה, עולמך תראה בחיך. עוה"ז שלכם יעיד על העולם הבא הצפון לכם. לכן אצלם האות י' שמעידה על העולם הבא תהיה בראש, והאות ה"א המעידה על עוה"ז בסופם. שבעולמם הזה כבר זוכים לעולמם הבא.

***

בְּנֵי זְבוּלֹן לְמִשְׁפַּחְתֶּם **לְסָרְד** מִשְׁפַּחַת הַסְּרָדִי **לְאֵלוֹן** מִשְׁפַּחַת הָאֵלֹנִי **לְיַחְזָאֵל** מִשְׁפַּחַת הַיַּחְזָאֵלִי:
(כו, כו')

ועי' אוה"ח הק' שדרש רק את שמותיהם של **סָרְד** ו**אֵלוֹן** ואת של **יַחְזָאֵל** לא דרש. **סָרְד** על שם שסדרו מזונותיהם של יששכר, **לְאֵלוֹן** על שם חזק, שמחזק ידי הלומדים. ו**יַחְזָאֵל** לא דרש.

ולעומקו של מקרא ניתן אם כן לפרש את מה שהשמיט אור החיים הק': **ועל כן יאמר, יַחְזָאֵל**, חלקהו לשתי מלים. **יחל לאל**. **שע"י תמיכתו בת"ח, מִנְחַל לְאֵל**, ולו נאה לִנְחַל.

כזה: **הַתְּנַבִּי הַפְּלִאִי**, לרמוז שבני ישראל הולכים מחיל אל חיל, **מעוה"ז אל העוה"ב**. וכן לרמוז מתן שכרם של צדיקים **לעתיד לבא**, ע"י האות יו"ד שהיא לבסוף.

ולפי הסבר זה תחזור השאלה על מִשְׁפַּחַת הַיְמִנָה: מדוע יגרע חלקם כביכול שלא יקרא שהולכים מעולם הזה אל העולם הבא, שהרי יוד כנגד עוה"ב נמצא אצלם בתחילה, והאות ה"א כנגד עוה"ז נמצא אצלם לבסוף.

ושמא יש לומר, שמרוב צדיקותם, נקרא עליהם **שם עוה"ב כבר בחייהם בעולם הזה**. שכן רמוזה **בשם** הנבואה שניתנה כביכול על ידי בלעם:(כג, י') **מִי מָנָה עֲפָר יַעֲקֹב** ומספר אַת-רִבְעֵי יִשְׂרָאֵל: **מִי מָנָה הוא רמז לשם מִשְׁפַּחַת הַיְמִנָה**. והמילה **מִי** תרמוז לקב"ה. וכאומר (דברים ה, כו') **מִי-יִתֵּן וְהָיָה לְבָבְךָ זֶה לְהֵם לִירְאָה אֹתִי וְלִשְׁמֹר אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי כָּל-הַיְמִיִּם**. כאן הכתיב הקב"ה **על עצמו** מי הוא הנותן. כמו כן בענינינו: **מִי מָנָה עֲפָר יַעֲקֹב וגו'**, רק הקב"ה הוא יכול למנות וכו'.

לעומקו של מקרא פר' פינחס

עם-אֶחָזְתִּי גַם-יִקְלָתִי וּתְקַרְא שְׁמוּ
בַּפֶּתַלִּי.

ונפתולים הוא גם לשון תפילה וגם
לשון התפתלות. שצריך את שניהם
במלחמת היצר. וגם אם צריך להתגנות
לשם כך, שנאמר לְגוֹנֵי, סוף הכבוד
לבוא כאשר מתקיים בו גַם-יִקְלָתִי.

***

אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת מְנַשֶּׁה וּפְקֻדֵיהֶם
שְׁנַיִם וְחֲמִשִּׁים אֶלֶף וּשְׁבַע מְאוֹת.
(כו, לד')

על דרך הרמז, ירמוז הפסוק על אליהו
הנביא אליהו הגלעדי אליהו התשבי,
שיבוא באלף השביעי עם משיח בן דוד
להושיענו ולגאלנו.

שכן אליהו מתושבי גלעד היה
ומהמיושבים שבהם. כמובא בתוספות
תענית ג,א' ואשר על כן נקרא התשבי.

ונאמר (במדבר לב, מ') וַיִּתֵּן מֹשֶׁה
אֶת-הַגְּלָעָד לְמִכִּיר בֶּן-מְנַשֶּׁה וַיֵּשֶׁב
בָּהּ. ואשר על כן נקרא הגלעדי.

ואליהו בגימטריא ב"ן. שמספרו
שנים וחמישים. זה שאמר הכתוב
שְׁנַיִם וְחֲמִשִּׁים אֶלֶף. ותוספת השבע

או פֶלֶף לדרך זו, שהוא לשון נחלה,
(והגנו"ן תיפול כהרגלה) ויהיה פירושו
שִׁנְיָלָל נוחל נחלת א-ל, על ידי
תמיכתו בלומדי התורה.

***

בְּנֵי נַפְתָּלִי לְמִשְׁפַּחַתָּם לְיִחְזָאֵל
מִשְׁפַּחַת הַיִּחְזָאֵלִי לְגוֹנֵי מִשְׁפַּחַת
הַגּוֹנֵי. לַיִצָּר מִשְׁפַּחַת הַיִּצָּרִי
לְשֵׁלֶם מִשְׁפַּחַת הַשְּׁלָמִי. (כו, מח')

ירמזו שמותם לענין מלחמת היצר.
ודווקא בבני נפתלי ירמזם הכתוב,
שביותר צריך להיזהר משליטת היצר
בעת החיפזון. ונפתלי אילה שלוחה,
ולכן צריך להיזהר ביצר ביותר.

יִחְזָאֵל וגונו סמוכים זה לזה לרמז
שאם האדם הוא רק חֲצִי לאל, הרי
זה מגונה. ואם הכניע את יצרו הרי זה
שֵׁלֶם את חלקו לגבוה, והוא האדם
השֵׁלֶם.

ולכן נסמכו יִצָּר וּשְׁלָם. וכולם
בנפתלי שנאמר בו נפתולי אלקים
נפתלתי. שזה תוקף עבודת האדם
בעולמו להילחם תדיר ביצר הרע, עד
אשר מתקיים בו גַם-יִקְלָתִי. ככתוב
(בראשית ל, ח') נַפְתּוּלֵי אֱלֹהִים נַפְתָּלְתִּי

לעומקו של מקרא פר' פינחס

וְשִׁכְמֵם מִשְׁפַּחַת הַשְּׂכֵמִי. שִׁכְמֵם נחלתו בארץ ישראל על שם שיוסף קבור בשכם,

וְשִׁמְיָדָע מִשְׁפַּחַת הַשְּׁמִיָדָעִי. שְׁמִידָע שנחל נחלתו בחו"ל נקרא כך כדי שלא ישכחו שם את שם השם, ולכן קראוהו שמי-דע.

וְחִפְרֵי מִשְׁפַּחַת הַחִפְרִי. שִׁחְפֹּר בארץ ישראל נחלה, על שם לחפור את הארץ באו, וחפרו פניו עת פרסמו הכתוב לבנו צלפחד שהיה מקושש או שהיה מן המעפילים, וגנותו זה שבחו שלא היה באלה שמאסו בארץ חמדה. לכן מושבו בארץ חמדה. וקרא לבנו בשם **צלפחד** על שם מה שאמר כלב "וְאַתֶּם אַל-תִּירְאוּ אֶת-עַם הָאָרֶץ כִּי לָחֳמְנוּ הֵם סָר צֶלְם מֵעֲלֵיהֶם וְהָ אֶתְנֹנוּ אַל-תִּירְאֵם". וצלפחד הוא נוטריקון **צל-לא-פחד**. ו"לא" ישרת למעלה ולמטה, לא צל לא פחד. לכן למאן דאמר היה מהמעפילים **שלא חשש לעלות באהבתו לארץ אשר אהבה זו קלקלה את השורה**.

***

מאות לרמזו לנו שיבוא באלף **השביעי**. ונרמז זוקא בשבע **המאות**, לומר לנו שאם נזכה יחיש גאלתנו בב"א.

***

אֵלֶּה בְּנֵי גִלְעָד אִיעֶזֶר מִשְׁפַּחַת הָאִיעֶזְרִי (כו,ל')
על דרך הצח ידרשו שמותיהם של בני גלעד:

אִיעֶזֶר. על שם שקבל נחלתו בגלעד, וכל הדר בחוץ לארץ כמי שאין לו אלוה ולכן נקרא אי עזר, כביכול שאין לו מי שעוזרו.

לְחֵלֶק מִשְׁפַּחַת הַחֵלְקִי. על שם שקבל נחלתו בארץ ונקרא חלק על שם כי חלק ה' עמו, חלקי בארץ החיים, לכן חלק חלקו בארץ.

וְאִשְׁרֵיָאֵל מִשְׁפַּחַת הָאִשְׁרָאֵלִי
אשריאל על שם אסרי-אל, שנחל נחלתו בחו"ל, כביכול אסר הקב"ה עצמו אתו לומר עמו אנכי בצרה בחו"ל.

לעומקו של מקרא פר' פינחס

שנקראת ארץ על שם שמתרצית לקב"ה. ולכן תבעו כולם תנה לנו אחוזה.

***

וּתְקַרְבֵנָהּ בְּנוֹת צִלְפַחֵד בֶּן חֲפַר בֶּן גִּלְעָד בֶּן מְכִיר בֶּן מְנַשֶּׁה לְמַשְׁפַּחַת מְנַשֶּׁה בֶּן יוֹסֵף.

ברש"י מְנַשֶּׁה בֶּן יוֹסֵף למה נאמר, והלא **חבב את הארץ**, שנאמר **לך, יוסף חבבו את הארץ**, שנאמר **ובנותיו אחוזה**, וללמדך **שהיו כולם צדיקים**, שכל מי שמעשיו ומעשה אבותיו סתומים, ופרט לך הכתוב באחד מהם ליחסו לשבח, הרי זה **צדיק בן צדיק. וגו'.**

ואם כן, יוצא איפוא, לפירש"י שבנות צלפחד בנות צדיק הן. והרי פרטה לך התורה שאמרו בנותיו **פי בקטטאו מת**, ועוד שהביא רש"י דעת ר"ע שמקושש היה, ודעת ר"ש שמהמעפילים היה, ומה הוא זה שפירש כאן צדיק בן צדיק.

וּצִלְפַחֵד בֶּן חֲפַר לֹא הָיוּ לוֹ בָּנִים כִּי אִם בָּנוֹת וְשֵׁם בָּנוֹת צִלְפַחֵד מִחֵלָה וְנָעָה חֲגֵלָה מְלֶכָה וְתַרְצָה: (כו, לג)

וּצִלְפַחֵד קרא לבנותיו על שם האהבה לארץ אשר השריש בו חפר אביו. וצלפחד השריש אהבת ארץ ישראל זו בלב בנותיו עד שהתיצבו לפני משה ואמרו למה נגרע. תן לנו נחלה. ומה שהאהבה קלקלה את השורה במעפילים, תקנו בנותיו את השורה בתבעם תן לנו נחלה.

ואשר על כן ידרשו שמותן על דרך הצח:

מִחֵלָה על שם שמחל הקב"ה על עון המרגלים.

וְנָעָה על שם שיפסיקו לנוע במדבר ויגיעו לארץ חמדה.

חֲגֵלָה על שם שיפסיקו לחוג במדבר ויגיעו לחוג חגיהם בארץ חג-לה, חג לה'.

מְלֶכָה על שם שבארץ תגלה מלכותו ונקראה בתו על שם המלוכה מלכה.

וְתַרְצָה על שם הארץ, אז **תריץ** הארץ את שבתותיה. ואמרו במדרש

לעומקו של מקרא פר' פינחס

כאן נאמר לְמָה יִגָּרַע. ובטמאים
לנפש אדם לגבי קרבן פסח נאמר
(במדבר ט, ז') **לְמָה נִגְרַע לְבִלְתִּי הַקָּרֵב**
אֶת-קֶרְבֵּן ה' בְּמַעֲדוֹ.

ויש ליתן טעם מדוע **הישווה** הכתוב
את שתי הלשונות בשני ענינים
השונים **לכאורה** זה מזה, לומר לְמָה
יִגָּרַע לְמָה נִגְרַע.

וינראה לְמַעַן בפירושו של רש"י
בשני המקומות שגם בטמאים לנפש
וגם בכנות צלפחד **היה ראוי שיכתב**
הענין על ידי משה, אלא **שזכו אלו**
שיכתב על ידם. וזה **שאמרו לְמָה**
יִגָּרַע לְמָה נִגְרַע. למה **תגרע זכותנו**
שיכתב העניין על ידינו.

ומה היא הזכות זו זכות של יוסף
שדבקה בהם, וכפי שפירש רש"י
כנ"ל **שיוסף חבב את הארץ,** שנאמר
והעליתם את עצמותי וגו' (בראשית נ,
כה), **ובנותיו חבבו את הארץ,**
שנאמר תנה לנו אחוזה.

ולמאן דאמר בגמרא (סוכה כה.)
אותם אנשים מי היו **נושאי ארונו של**
יוסף היו דברי ר' יוסי הגלילי, לכן
הושוו לבנות צלפחד, לומר **לְמָה**
נִגְרַע.

ושמא יש לומר שכוונתו בזה שהיו
צדיקות **בנות יוסף הצדיק,** בדילוג על
צלפחד. ולכן פירט לך הכתוב
לְמַשְׁפַּחַת מְנַשֶּׁה בֶּן יוֹסֵף.

וכדברי רש"י שיוסף חבב את
הארץ, שנאמר והעליתם את עצמותי
וגו' (בראשית נ, כה), **ובנותיו חבבו**
את הארץ, שנאמר תנה לנו אחוזה.
ולא כצלפחד שבחטאו מת.

או פלף לדרך זו, שבדבר זה היה
צלפחד צדיק שגם הוא חיבב את הארץ
ולכן רצה להעפיל אליה אפילו שלא
ברשות שהאהבה מקלקלת את השורה.

ועוד אפשר לומר שבחטאו מת
ומיתתו היא כפרתו ומת בתשובה
שלימה ולכן שפיר נקראות צדיק בן
צדיק.

***

לְמָה יִגָּרַע שֵׁם אָבִינוּ מִתּוֹךְ
מִשְׁפַּחְתּוֹ פִּי אֵין לוֹ בֶּן תְּנָה לָנוּ
אֲחֵזָה בְּתוֹךְ אֲחֵי אָבִינוּ. (כז, ד')

לעומקו של מקרא פר' פינחס

***

ועל דרך הצח, שהיו צריכות לומר למה נגרע. ומתוך שהקטינו עצמן, ואמרו למה יגרע זכו לנון גדולה על ידי משה רבנו שנאמר ויקרב משה את משפטן.

היא אותה הנון שויתרו עליה בתחילה, וקבלוה לבסוף. וכן זו הנו"ן שויתרו עליה בתחילת התיבה, (יגרע במקום נגרע) וקבלוה לבסוף בסוף התיבה שנאמר משפטן.

***

ועוד בענין ויקרב משה את משפטן לפני ה'. ובראש המסנגרים היה משפט שמו"ן וכנ"ל שבשמותן רמוזה חיבתן לארץ. אשר על כן מגיעה להן נחלתן. והנון הגדולה תוכיח, שהיו חמש וגדולות בחשיבותן. שכן ן בגימטריה קטנה חמש. והיה צריך לומר משפטה, אלא רצה הכתוב לומר משפטה של כל אחת ואחת הן משפטן.

***

ועוד בענין צלפחד. מובא בס' הק' וכן מובא בסדר הזרות, למ"ד

ועל דרך הצח, מצינו ביוסף לשון דומה ליגרע ונגרע, שנאמר בו: ויגרע-בו אביו ויאמר לו מה הקלום הזה אשר חלמת. מכח גערה זו היה יוסף נוח לאחיו עד יום מותו, ומכח זה היו צאצאיו וכן כל הנסמכים אליו, דבקים במקום ב"ה ובמצוותיו.

ואשר על כן נאמר גם בבנות צלפחד וגם בטמאים לנפש אדם, למה יגרע למה נגרע.

***

ויקרב משה את-משפטן לפני ה' (כו,ה')

משפטן נכתב במסורה בנון גדולה. ויש ליתן טעם בדבר. ושמא יש לומר, על דרך המוסר, מכיון שאמרו כנ"ל למה יגרע שם אבינו ורצו לנפותו לתלות בו הזכות של הפרשה, לכן המתפלל על חבירו נענה תחילה ומשה הסב את הזכות עליהן. לכן נאמר ויקרב משה את-משפטן לפני ה'.

לעומקו של מקרא פר' פינחס

בנות צלפחד דוברות. ומה שהן דוברות זה מן הדיבורים של צלפחד אביהן **שדבר טוב על הארץ**, ומה שינוקא יאמר בשוקא או מאמיה או מאבוהי. והן היו תיקונו.

***

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֶל הַר הָעֵבְרִים הַזֶּה וגו'. (כז, יב')

הַר הָעֵבְרִים. הוא הר נבו. ויש ליתן את הדעת מדוע נקרא כך הר העברים.

על דרך הפשט יש להבין שממנו אפשר **לעבור לארץ ישראל**. ואמנם על כן חשב משה שהותר נדרו כמבואר ברש"י, וכאילו כתוב כאן הר **המעברים**. וכן פרש הרמב"ן. מפני שהוא על **מעברות הירדן** ומשם יעברו אל ארץ כנען.

והכלי יקר פרש על פי רש"י לפי שנאמר למעלה ו**העברתם** את נחלתו לבתו, שלכך נאמר והעברתם ללמדך שכל מי שאינו מניח בן ליורשו הקב"ה מלא עליו עֲבָרָה, ובכך תירץ גם מדוע נסמכה פרשה זו להעברת נחלה.

צלפחד מקושש עצים בשבת היה ולכן **נתגלגל** בגינה של ר' יהודה החסיד שנפרץ גדרה, ובטח בה' לשמרה, וגדל **עץ צלף אחד** לתקן הפירצה בגינתו. וכאמרו **צלפ-חד** ועל ידי כך לא נפרצה גדר הגינה ולא נפרץ גדר השבת וזה הוא תיקונו של צלפחד. [סדר הדורות ב"א תפ"ח]. וכמובא במסכת שבת קנ:

ולעומקו של מקרא יש לומר שסוד הענין שצלפחד לא היה בחטא המרגלים הוא שמשה שלח את המרגלים לראות **היש בה עץ אם אין**. ופירש רש"י **היש בה אדם** המגן עליהם כעץ. והמרגלים חטאו בזה ואמרו אפס כי עז העם וזה פריה. שאין מי שמגן עליהם **ואין בהם עץ שיגן** וזה פריה יוכיח שכשם שפירותיה משונים כן העם משונה וכו'.

וצלפחד קבל על עצמו לא לקבל דבריהם. ולכן זכה להיות **צלף חד** להיות **האיש שמגן עליה כעץ**. כי מי **שמגן על פרצת השבת מגן על הארץ כולה ועל יושביה**.

ולמאן דאמר מן **המעפילים** היה גם אפשר לומר כי בחיבתו המקלקלת את השורה כאן היה טמון תיקונו, שכן

לעומקו של מקרא פר' פינחס

להכנס לארץ, אך על ידי כך שבקשו בני גד ובני ראובן את **נבו** והתרגום קורא לו **בית קבורתא דמשה**, על ידי כך זכה משה רבנו להיות **קבור בתחום ארץ ישראל**. לכן נקרא עברים, שהוא מכיל את **מעברי** הגבול של הארץ.

ועוד י"ל על דרך הרמז, שלכן נקרא הר העברים הר נבו. אמנם זה שם של עבודה זרה שהיתה שם, אך היו הערים **מוסבות שם**, ששינו שמם מעבודה זרה, ומדוע לא שינו את **נבו לנבוא**. ואז היה נקרא המקום על שם הנבואה של משה, אלא שאמר לו הקב"ה **"פי מנגד תראה את הארץ ושמיה לא תבוא אל הארץ אשר אני נתן לבני ישראל"** ואם היה מסב שם המקום **לנבוא** היה זה לעג לרש שאמר לו ושמיה **לא תבוא**. לכן הסב שמו להר העברים. שמשום עברה לא תעבור. ולכן כתוב נבו ולא נבוא כי עד כאן תבוא ולא עוד. בלי אל"ף המורה על אלופו של עולם השוכן בארץ.

ועוד י"ל, על שם שעל ידי מקום מנוחתו כאן הרי הוא **מעביר את מנהיגותו** ליהושע.

ועוד י"ל, על דרך הצח, שלכן קרא לו הר **העברים** ולא הר **המעברים**, שלא הכל עוברים בו. כי משה לא **יעבור** בו לארץ ישראל. ולכן נשמטה האות **"מ"** של משה מהמעברים ונשאר הר העברים. שהוא הר עברה וזעם על אשר לא קדשו שמו במי מריבה, ועל ידי כך שמשה נקבר בהר העברים **העברה והזעם מכוונת כנגד פעור הנמצא ממולו**.

ועוד י"ל, על דרך הדרש, **נבו והעברים** אותו מקום הוא. אלא שנבו הוא מלשון **נבואה** שבו ראוי נביא כמשה להיטמן, והעברים גם לשון נבואה הוא שדבר ה' עובר דרך הנביא לומר לעם את דברי ה'.

ועוד י"ל, על דרך הסוד, שמכאן **תעבור** משה לעולם הנשמות. והוא גם מלשון נבו. כאומר נבואה שעריך. ונקרא הר העברים לשון רבים שכל נשמות עם ישראל אחודות וקשורות בנשמת משה רבנו.

ועוד י"ל, על פי התרגום, שעברים הוא שם לגבולות. והרי נגזר על משה רבנו לא

לעומקו של מקרא פר' פינחס

וְהַיְיָנוּ בָּהּ, מה דרך ארץ יש כאן שהולך ופוחת מהכנסת אורחים. וי"ל דדרך ארץ הוא לא כלפי האורח, אלא כלפי הקב"ה. שלא יהיה בשר ודם מכובד יותר מן הקב"ה.

שָׁפוּן, מה קרבנות לה' הולכים ופוחתים, אף מה שמכבדים את האורח יהיה הולך ופוחת. וא"ת והרי גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני שכינה, יש לומר שזה כאשר שניהם באים כאחד. אבל כל אחד בפני עצמו אדרבה נלמד הכנסת אורחים מקבלת פני שכינה. מה כאן הולך ופוחת אף כאן הולך ופוחת. וזו היא דרך ארץ האמורה בענין.

***

אֱלֹהֵי תַעֲשׂוּ לֵה' בְּמוֹעֲדֵיכֶם לְבַד
מִנְדְּרֵיכֶם וּנְדָבְתֵיכֶם לְעֹלְתֵיכֶם
וּלְמִנְחֹתֵיכֶם וּלְנִסְפֵיכֶם וּלְשִׁלְמֵיכֶם.
(כט, לט')

על דרך הרמז, סיים הפרשה בשש פעמים סיומת של ..... יכם בקרבנות ברציפות, מְנַדְּרֵיכֶם וּנְדָבְתֵיכֶם לְעֹלְתֵיכֶם וּלְמִנְחֹתֵיכֶם וּלְנִסְפֵיכֶם וּלְשִׁלְמֵיכֶם. לומר לך שעל ידי זה יכם לעובדי כוכבים שש מכות בעבור

כְּאֲשֶׁר מְרִיתֶם פִּי בַמִּדְבָּר צֵן
בְּמַרְיֵבֵת הָעֵדָה לְהַקְדִּישְׁנִי בְּמִים
לְעֵינֵיהֶם הֵם מִי מַרְיֵבֵת קִדְשׁ
מִדְבָּר צֵן: (כו, יד')

בַּמִּדְבָּר צֵן, מִדְבָּר צֵן: פעמים באותו פסוק למה לי. ויש לומר צן מלשון צינון. שהמריבה ציננה את התלהבותה של העדה, במקום אשר היתה יכולה להיות יוקדת אש האמונה.

ועל דרך המוסר והצח יאמר, שיראה האדם תמיד לצנן את יצר המריבה, ועל ידי כך תהיה אש האמונה יוקדת בו ובכל צאן קדשים.

***

בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תַהֲיֶה לְכֶם
וּגו' וְהִקְרַבְתֶּם עֲלֶיהָ וּגו' פֶּר אֶחָד
אֵיל אֶחָד. (כט, לה-לו')

ובמדרש רבי תנחומא (יז), למדה תורה דרך ארץ, שמי שיש לו אכסנאי, יום ראשון מאכילו פטומות, למחר מאכילו דגים, למחר מאכילו בשר בהמה, למחר מאכילו קטניות, למחר מאכילו ירק, פוחת והולך כפרי החג.

לעומקו של מקרא פר' פינחס

חמישה חומשי תורה ויִאמַר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְעוֹד שֵׁשׁ כִּנְגַד שְׁשֵׁה סְדְרֵי מִשְׁנֵה כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה.

***

בענין גדר הנשתווין בביאורו של אוה"ח הק'.

וַיִּדְבֵּר מֹשֶׁה אֶל ה' לֵאמֹר. יִפְקֹד ה' אֱלֹהֵי הַרוּחֹת לְכֹל בָּשָׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה. וְגו' וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה קַח-לְךָ אֶת-הַהֹשֵׁעַ בֶּן-נֹוֹן אִישׁ אֲשֶׁר-רִיחַ בּוֹ וְסַמְכַת אֶת-יָדָיךָ עָלָיו (במדבר כז, טז-יח)

וזה לשונו של אוה"ח הק': יפקוד ה' אלהי הרוחות וגו'. צריך לדעת א' למה בחר כינוי זה מכל כינויי המעלה והשבח הידועים לה'. ב' למה האריך לשון אשר יצא וגו' ואשר יבא ואשר יוציאם ואשר יביאם. ג' אומרו ולא תהיה עדת וגו' מנין יעלה על הדעת שה' יעלים עינו מבניו שיהיו כצאן אשר אין להם רועה.

וזה לשונו:

ששת אלפים שנה שלא משכו ידיהם מעבודה זרה, מכה רבה ורצופה. ועוד..... יכם אחד של בְּמוֹעֲדֵיכֶם והוא הפעם השביעית בפסוק, כנגד מכה שביעית באלף השביעי, בעת מלחמת גוג ומגוג, מכה ניצחת, לרומם ולפאר עמו ישראל. ולכן נסמכה בו המילה לְבַד, בְּמוֹעֲדֵיכֶם לְבַד, כנגד עם לבדד ישכון. ובגויים ההולכים ופוחתים כנגד השבעים פרים שבסוכות, לא יתחשב.

ובזה נעץ תחילת הפרשה בסופה וסופה בתחילתה, לומר לך: כשם שהאיש המִּפְקֵה הִפָּה על ידי פִּנְחָס, כן יכם אליהו לרשעי האומות עד גוג ומגוג בסוף יומיא.

ועוד על דרך הצח, יש לומר שיש כאן שש פעמים מ' סופית ברציפות. ללמד על ששה סדרים בתורה שבעל פה, שמתחילים באות מ"מ מאימתי ומסתיימים באות מ"מ ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום. שזכות הקרבנות תעמוד לבני ישראל שלא תשכח תורה מישראל.

ושמא יש לומר דלכן סיים ענין הקרבנות בפסוק "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה", שיש בפסוק האחרון אחת עשרה תיבות, חמש כנגד

לעומקו של מקרא פר' פינחס

הוא הנקרא רצונו של מקום, ובין ההגיון האנושי המונע על ידי הרצון הפנימי של האדם אשר הוא מונע על ידי הרגשותיו ותאוותיו.

ועל זה אמרו בפרקי אבות עשה רצונו כרצונך, כדי שיעשה רצונך כרצונו. להתאים את הרצונות, לחבר את הצנורות להיות אחד, להיות מונהג על ידי בורא עולם ולהתבטל ולהכנע לפניו ויחד עם זה לא להתבטל מן העולם אלא להיות ביחס מורכב אליו שרצונו הוא רצונך ורצונך הוא רצונו, ואז מגיעים לגדר ה**נשתוויות** בדרגה העליונה ביותר. כמו כן טבע הכורא יתברך בתכונות הטבע דברים הנוגדים זה לזה והתמזגותם היא קיום הבריאה. כגון יסוד האש ויסוד המים אשר עליהם נאמר במכת הברד עושה שלום במרומיו. וה**נשתוויות** של האש והמים היא נס הברד. או יסודות האויר והעפר המנוגדים בתכלית זה לזה, בהתמזגם יהיה נוצר האדם. והיא **נשתוויות** ארבע היסודות שבבריאה ובאדם. ועל זה הדרך השכל והרצון, הרגש וההגיון, אשר הם מנוגדים בתכלית זה לזה, והתמזגותם היא עבודת האדם ולזה יקרא גבור הכובש את יצרו. והוא הגדר של צמיחת הענפים משרשם, שהשרש הוא התכונה השווה לכל הענפים והענפים הם המשתנים כל אחד לפי תנאיו. והעץ כולו על ענפיו ועל שרשיו הוא **נשתוויות** הצמיחה. וכן הוא שרש הנשמות הקשורות בכסא הכבוד

אכן יתבאר הענין על זה הדרך דע כי תכונת השכל ובחירתו ושליטתו רחוקה בגדר ה**נשתווין** בריבוי הנושאים, וכשם ש**יששתו** הנבראים בצורתם ובקומתם ואין ה**השתוות** בהם כמו כן ויותר מהמה בענין ה**השתנות** הנבחר והנשלל בבחינת ההשכל והרצון, נוסף על **שינוי** פרטי הטבע בתכונת ההרכבה שביסודות וכוחות היולים אשר מהם יולד הבחירה בדומים, וימצא לפעמים ה**השתוות** בתכונה והוא נעלם, והוא מה שכיוונו רז"ל (נדרים לט:): לומר בן גילו בענין ביקור חולים, ומזה תשער שיושלל בגדר הנמצא **שישתו** רבים כהמה ס' ריבוא שהיו בדורו של משה לאחד, והמלך אשר ישם ה' עליהם לא **ישתו** ברצונם אליו זולת האיש משה שאמרו ז"ל (תיקונים סט) שהיה שורש כל הנשמות של דור המדבר בסוד אומרו (ישע' סג) משה עמו, ועיין מה שכתבתי בפסוק (לעיל י"א י"ב) האנכי הריתי וגו', וזו היתה סיבה שהפקיד והנפקדים נמזגו לגדר ה**השתוות** וכל אחד היה לו כלבבו: עכ"ל.

ובהקדים לביאורו יאמר כי אוה"ח הק' יצר כאן מילה חדשה הנקראת **נשתוין**. והיא מורכבת משתי מילים: **נשתווה** ו**נשתנה**. ה**שווה** וה**שוונה**. והמיזוג בין ה**נשתנה** וה**נשתווה** יקרא **נשתוין**. והוא המיזוג בין הנצחי והחולף, בין המשפיע והמושפע בין הכורא והנברא. היא ההתאמה היחסית וההתמזגות בין הכוחות השונים, וכמו בבריאה, כן באדם עצמו, שהוא עולם קטן. בהתמזגות הזורמת שבין השכל והרגש בין השכל והרצון. כאשר השכל מושפע משכל אלקי שכל של תורה

לעומקו של מקרא פר' פינחס

מסדרי בראשית ועל ידי כך נפל למשכב. ועל כן יבוא בן גילו אשר הוא **משתווה** לו בתכונותיו, ויטה הכף חזרה **להשתוות** אל הבריאה, ולהתמזג עם רצון בוראו, ובמיוזג **הנשתוונו** יבריא מחליו. ואת אותו אחד מששים של **ההשתנות** יקח ממנו ויחזירהו לו כאחד מששים **בהשתוות**. והוא ענין של חשק הבורא אשר הזכיר אוה"ח הק' בענין הבריאה [בראשית ב' א' ויכלו השמים], **והנשתוונו** היא ההתמזגות בין הבורא **השווה והבלתי משתנה** ובין הנבראים **המשתנים** ואינם **משתווים**, **ונשתוונו**ם זו היא חיותם.

***

**עד כאן היא ההקדמה להסבר
דבריו בגדר הנשתווין:**

**ומעתה יובנו דברי האוה"ח הק':
[האותיות המודגשות הן לשונו,
ושאינן מודגשות יהיו פירושן].**

**אכן יתבאר הענין על זה הדרך דע
כי תכונת השכל ובחירתו ושלילתו
רחוקה בגדר הנשתווין בריבוי
הנושאים, ביסוד כל אדם, נמצא הכח
לבחור או לדחות, לחייב או לשלול. ואינו
חוק קבע אצלו מה יבחר כך או כך אלא**

אשר שם רצון הרצונות של השכל הנעלם מכל רעיון, וענפיהם כאן בעולם הזה כל אחד לפי כוחו ומיוחדותו, וכאשר **ישתוו** הענפים כן יהיו שואפים **להשתוות** לשרשם ומתוך כך זו היא חיותם. שהענף אשר לא ישתווה לשרשו כמי שניתק ונכרת ולא הגיע לתיקונו. ושאיפת הענפים השונים להתאחד **ולהשתוות** אל השרשים, זו היא **נשתוונו**ם וזו היא חיותם.

כן הוא אצל עם נברא יהלל קה. הנבראים **המשתנים** יקבלו חיים כאשר יהללו וישאפו להתחבר אל בוראם ולהשתוות יחד בפעלם כלפי מפעילם. ולזה יקרא **נשתוונו** הנבראים אל בוראם. ולכן האיש משה אשר הוא בגדר **הנשתווין** אל בוראו, הוא אשר **ישתוו** אליו כל **המשתנים** להיות עדרו. ויהושע ברוחו כמשה בנשמתו. שהרי ג' כוחות באדם, נפש רוח נשמה. הנפשות הן **השונו**, **ומשתוות** ברוח וביותר בנשמה. וכאשר קיימו את **נשתוונו**ם הנשמתית במשה כן יקיימו את **נשתוונו**ם הרוחית ביהושע. ולכן אמר איש אשר רוח בו. וזה שרמז האוה"ח הק' בהביאו מאמר חז"ל בן גילו בענין ביקור חולים. החולה התנתק מרצון השם והלך אחרי רצונו, ולא השכיל לקיים מיוזג **הנשתווין** בין רצון המקום ורצונותיו. ולכן החסיר בעולמו של הקב"ה, בהטותו את כף **המשתנים** לחובה. **ונשתנה** גם הוא

לעומקו של מקרא פר' פינחס

ואין בדברים האלו חוק קבוע, כגון בטבעו של האדם כשהוא צמא עד עלפון יתחייב לשתות. שזה הוא חוק קבוע ואין בזה בחירה שטבעו של האדם מחייבו לשתות כדי לקיים עצמו. ויש לפעמים שהיסודות מאד דומים הם במורכבותם ועצמתם, אך שונה הוא בעצמת **הכח ההיולי** שבו. כלומר **בשרש כל הכוחות**, ביסוד היסודות של מורכבותו, שם אין לאדם שליטה כלל, ורק יכול לנווט עצמו על פי הרגשותיו ורצונותיו.

וזה שאמר אה"ח הק' **וכשם שישתנו הנבראים בצורתם ובקומתם ואין ההשתוות בהם כמו כן ויותר מהמה בענין השתנות הנבחר והנשלל בבחינת ההשכל והרצון, נוסף על שינוי פרטי הטבע בתכונת ההרכבה שביסודות וכוחות היולים ועוד מוסיף אה"ח הק' שאותם כוחות היוליים הם גם לפעמים יולידו השתוות בין הבריות כאשר יש להם כח היולי זהה, כח שרשי שאין לו הסבר בדרך הטבע והוא נעלם מעיניהם, מדוע שני אנשים יבחרו בחירה דומה, ז"ש אשר מהם יולד הבחירה בדומים, וימצא לפעמים ההשתוות בתכונה והוא נעלם, והוא מה שכיוונו רז"ל (נדרים לט:): לומר בן גילו בענין ביקור חולים, והשתוות זו אינה בגדר הנמצא אלא בגדר הרחוק מאד להיות כל מרכיביו ותכונותיו של**

לפי המזדמן ולפי כוחותיו. ובוזה האדם נמצא בצד **המשתנים**. לעתים יתאים לו לבחור כך ולעתים אחרת.

וכן כל נברא **שונה מחברו** בצורתו ובקומתו ובמזגו, וזה יוליד **שינוי** בין הבריות. וגם בטבעו של האדם שונה הוא מחבירו. שיש בעל מזג חם והוא צריך לקרר עצמו יותר במים וברוח וכו'. ויש בעל מזג קר והוא צריך לחמם עצמו יותר וכו'. ואע"פ שכל הבריות נבראו מאותם ארבע יסודות, אש מים עפר אויר, הרי המורכבות של כל אחד ואחד שונה מחבירו. יש אדם שבו יסוד המים גובר ויש שיסוד האש גובר ויש שיסוד העפר או האויר גובר, ויש עצמות שונות לתרכובות האלה של ארבע יסודות שבאדם. ובוזה הוא שונה זה מזה, גם בכוחותיו הטבעיים, אשר בהם יותר קל למצוא חוק קבוע מאשר רגש ורצון. אך יש לידע כי הרגש והרצון גם הם תולדות של שינוי המורכבות ביסודות.

ולכן, תתגבר אצלו תכונת **ההשתנות** עת יבחר שכלו על פי **הרגש והרצון**. שהרגש והרצון **אין להם חוק קבוע** אלא גם הם משתנים לפי המזדמן לו לאדם ולפי כוחותיו. שלעתים ירגיש קרבה לדבר מסוים ולעתים ידחהו, ולעתים ירצה דבר מסוים ולעתים ידחהו.

לעומקו של מקרא פר' פינחס

ובחירתו ושלילתו רחוקה בגדר הנשתווין בריבוי הנושאים. וכשם שישתנו הנבראים בצורתם ובקומתם ואין ההשתוות בהם שהרי דבר ברור ומוחש לכל עין הרואה כי צורתו וקומתו של פלוני אינו כשל אלמוני, ובוזה יובדלו זה מזה, כמו כן ויותר מהמה בענין השתנות הנבחר והנשלל בבחינת ההשכל והרצון, כמו כן ימצאו ההבדלים בין אחד לשני בענייני השכל הרגש והרצון. כפי שאמרו כשם שפרצופיהם שונים כן דעותיהם שונות. נוסף על שינוי פרטי הטבע בתכונת ההרכבה שביסודות וכוחות היוליים כשם שיש שוני והבדל בדברים חיצוניים הנראים לעין כל, כן יש שוני והבדל בדברים נסתרים מעין כל, כמו הרכבת היסודות ותכונות שבנפש האדם.

אשר מהם יולד הבחירה בדומים, וימצא לפעמים ההשתוות בתכונה והוא נעלם, כן מאותם יסודות ותכונות אשר הם נסתרים באדם ובוזה הוא שונה ומובדל ונפרד מחבירו, כן באותן התכונות הנסתרות, יכול להיות השווה והדומה בתכונת אדם זה לרעהו. ודבר זה נעלם מעין כל.

ולכן תכונת השכל רחוקה בגדר הנשתווין. שיש בו דברים השונים

אדם עם כל רצונותיו והרגשותיו דומים לחבירו. כי ביסוד הברואים הוא הבסיס השונה, ולזה כווננו חז"ל כשם שפרצופיהם שונים כן דעותיהם שונות, וכדי להשכין שלום בין הבריות צריך למצוא את השווה ואת המאחד.

וכאשר תמצא שניים הדומים זה לזה כנ"ל יאמר עליהם כי האחד הוא בן גילו של השני. עד כדי כך שיוכל לומר לו "הב לי ידך" ולהקים אותו ממחלתו, כמו שמצאנו אצל ר' יוחנן ור' אליעזר וכו'. או רק בביקור גרידא בזה כבר יוצאו ממחלתו. או לפחות אחד חלקי ששים מכך. ורבו המפרשים בזה שאם ימצאו שלשת אלפים ושש מאות בני גילו יקום ממחלתו לדמרי. וזה רחוק מאד למצוא מספר כה גדול של הדומים זה לזה בתכונותיהם. וז"ש ומזה תשער שיושלל בגדר הנמצא שישתוו רבים כהמה ס' ריבוא שהיו בדורו של משה לאחד, והמלך אשר ישים ה' עליהם לא ישתוו ברצונם אליו זולת האיש משה שאמרו ז"ל (תיקונים סט) שהיה שורש כל הנשמות של דור המדבר בסוד אומרו (ישעי' סג) משה עמו, ועיין מה שכתבתי בפסוק (לעיל י"א י"ב) האנכי הריתי וגו', וזו היתה סיבה שהפקיד והנפקדים נמזגו לגדר ההשתוות וכל אחד היה לו כלבבו: וזה שאמר אוה"ח הק', תכונת השכל

לעומקו של מקרא פר' פינחס

באמצע. שינוי ראש לשינוי ושינוי ראש לשינוי. והתמזגות הענפים עם שרשם היא חיותם. וכן בחשק הבורא בעולמו בעת הבריאה, וכן בחשק האדם ושכלו כל ימי חלדו, וכן לאחר מותו תתפרק נשתינונותו ותשוב נשמתו המשתווה לבוראה וינוח גופו המשתנה לבדו, עד עת התחיה עת תתמזג בנשתינונותה עם נשתינונות הבריאה עד עת התחיה אז יפרד ממנו יצר הרע ויהיו כולם אגודה אחת לעשות רצון אביהם שבשמים.

***

בביאור גדר הקנס ומחילתו

על הפסוק

הַנְּנִי נְתַן לּוֹ אֶת-בְּרִיתִי שְׁלֹם

מבאר אוה"ח הק':

עוד יתבאר הכתוב על פי דבריהם ז"ל (זבחים קא:) שאמרו כי קודם מעשה זמרי לא נתכהן פנחס לפי שהיה מצוי ולא נמשח ואחר שעשה קנאתו היתה לו הכהונה.

הנה יש באופן זה ב' דרכים, א' הוא דרך **מחילה**, והב' דרך **מתנה**, דרך **מחילה** הוא שימחול לו ה' הקנס שקנסו שלא נמשח בזמן משיחת הכהנים,

ודברים השווים והמשווים בינו לבין זולתו.

וההסבר בזה הוא, שגזרה חכמתו ית' לברוא את ברואיו בגדר השונה, כדי שעיקר עבודתם תהיה להשתוות זה לזה עם כל שונותם. וכיצד יגיע אדם למדריגה זו, אמר הקב"ה: "תחכמוני", תהיה כמוני. ואמרו מה הוא רחום אף אתה רחום וכו'. שכל שישתווה האדם לברואו, ויחד אתו כל אחד ואחד ישתווה לברואו, יתקרבו להיות הברואים בינם לבין עצמם דומים ושווים זה לזה. ובזה כל אחד ואחד יתקרב אל הבריות. וככל שישתנה האדם מברואו, יתרחק מזולתו. נוסף על תכונות ההרכבה בכוחות הטבעיים אשר טבע בו הבורא ית', שגם הם ימשכו עתים להשתנות עתים להשתוות. ולפי מזגו יש וישתווה לחבירו ויש שישתנה מחבירו. והדומה והמשתווה לחבירו **הוא בן גילו האמור**.

וההסבר בזה הוא: שאם נשתנה חבירו ממנו, ישיב לו את השתוותו. וככל שירבו הברואים כן תתרבה ההשתנות ומאידיך גם ההשתוות. והמאחד לכולם הוא הרועה את צאנו, והדואג למלא חסרון ההשתוות ולהסיר מותר ההשתנות. והוא הנקרא **מנהיג בנשתינונות**.

כי הוא שְׁרָשָׁם. והמילה שרש תורה על כך. ש' של שינוי. ש' של שיווי. והרי"ש

לעומקו של מקרא פר' פינחס

מצאת אומר כי בג' דרכים דרך **המחילה הוא הנאות** מדרך המתנה, **א'** שאין צריך קנין. **ב'** שאין לחוש למעוררים. **ג'** שתהיה נמשכת לו וליוצאי חלציו:

עד כאן לשונו.

ועדיין סתם דבריו ולא הוברר מה הוא הקנס ומה היא המחילה. ויש לברר ענין הקנס והמחילה.

ולעומקו של מקרא יש לומר שרצה לקנסו לפינחס על אשר יצא טרם זמנו מבטן אמו, ואשר על כן לא נתכהן עם אהרן ובניו.

וכל כך על מה ולמה נזדרז לצאת, כמובא במסכת נדה שהיה לומד כל התורה כולה בבטן אמו, וכשהגיע להלכה הבעל ארמית קנאים פוגעים בו, אמר מתי יבוא לידי ואקיימנה.

ועל אשר יצא טרם זמנו נקנס לא להיות כהן, ואשר על כן ניסה אותו הקב"ה בהלכה זו, שרק כאשר יקיימנה, יתכהן. וזו היא המחילה האמורה בעניין.

ודרך מתנה הוא שיתן לו הכהונה מחדש כדרך שנתנה לאהרן הגם שאביו ואחיו לא היו כהנים,

וכפי הדין יש הפרש בין אם יהיה הדבר דרך **מחילה** לדרך **נתינה**,

דרך **מחילה אינה צריכה קנין** ודרך מתנה **צריכה קנין**. וכל עוד שלא קנו מידו לא זכה המקבל במתנה אלא במה שכבר הגיעו:

עוד יש בדרך מתנה ב' רעות מה שאין כן אם תהיה דרך מחילה,

כי בדרך מחילה אם ימחול לו על הקנס ויחזור לכהונת אהרן אף הוא בטלו המעוררים על כהונתו כדרך שבטלו על כהונת אהרן שממנו בא,

מה שאין כן בדרך מתנה שישנם למעוררים עליו כדרך שהיו על אהרן בתחילה, ומה גם שהיה להם שנאה עמו לסיבת הריגת הנשיא וכו',

ב' שבדרך מתנה יש מקום לומר שהדבר חידוש ואין לך בו אלא חידושו, מה שאין כן אם יהיה בדרך מחילה וחזור לכהונת אהרן שחוזר הדבר לשורשו וצאצאיו כמותו,

לעומקו של מקרא פר' פינחס

ואשר על כן ממשיך אוה"ח הק' לבאר כהונתו בדרך מתנה: וזה לשונו:

והנה האדון ה' נראה בעיניו ברוך הוא לרומם מעלת פנחס לעשות הדבר **בדרך מתנה** שיהיה כהן מצדו ולא מצד הענף שבא ממנו לתפארת לו, והוא אומרו **הנני נותן לו** בדרך מתנה, ותקן אלהי עולם כל הג' דברים שיש בהם פקפוק כשיהיה דרך מתנה כמו שאמרנו, כנגד מה שאמרנו **מתנה צריכה קנין** אמר **לכן** לשון שבועה, וכנגד **חשש המעוררים** אמר **הנני נותן לו את בריתי שלום**, וכנגד **מיחוש שאין הדבר אלא לפנחס** ו**חידוש הוא** אמר **והיתה לו ולזרעו** אחריו וגו' **שמתנה זו נתקיימה בידו בשבועה** מפי הבורא שתהיה לו לשלום ולזרעו אחריו כהונת עולם, וכבר העירותיך בב' ובג' מקומות שהכהונה היא נפש הנקראת כן במקום הנשמות, והבטיח ה' את פנחס כי ישתלשל בזרעו ענף זה הקדוש הנקרא כהונה, והוא סוד אומרו **כהונת עולם:**

ועוד יש לומר שרצה למהר ולתקן שְׁרָשָׁם של יתרו ויוסף. שכן אמרו מאי ויקח אלעזר מבנות פוטיאל לו לאשה.

מבנות יתרו שפיטם עגלים לע"ז, **ומבנות יוסף** שפטפט ביצרו.

כלומר אמו היתה מנצר ליתרו ויוסף. אָם אמו מיתרו ואבי אמו מיוסף או להיפך.

ובאשר כן ביזוהו השבטים. שכן יש במשמע של יתרו נגיעה בע"ז, ויש במשמע של פטפוטי היצר של נגיעה בג"ע. ועל ידי שפרכת דם זמרי על פי ההלכה בא לתקן **שרשן** של ג' עבירות חמורות בעם ישראל, ע"ז ג"ע וש"ד.

ועל ידי תיקון שרש העבירות יכול היה לקבל מחילה על הקנס להיות הכהן הגדול.

אלא שבזה היה מתכהן ע"י הקב"ה, ועלתה במחשבה לעשותו כהן **על פי מעשיו**, ובכך לקבל את כהונתו בדרך של מתנה ולא בדרך של מחילה.

***

***

בכל ענייני הקונטרס ניתן לפנות

לטל': 052-7675895

גור-אריה צור

מודיעין עילית

ניתן להצטרף לתפוצת מייל:

leshem895@gmail.com

